

Felelős szerkesztő és kiadó: Dr. MAYER OSZKÁR.

IV. Évfolyam.

Ujvidék, 1913. augusztus 3. vasárnap

55. szám.

A közigazgatás államosítása.

A vármegyei és városi törvényhatóságok az 1912. évi törvény alapján kibocsátott miniszteri rendelet alapján már megalkották a tisztviselői státusz rendezéséről szóló szabályrendeleteket, melyeket a nagyközönség a közigazgatás államosításának beköszöntőjéül tekint. A különböző néven és cégen alakult ellenzéki szövetkezetek azt iparkodnak elhíttetni a közvéleménnyel, hogy a kormány valamely centralisztikus rendszer visszaállítására, s így a közszabadság megőrzésére törekszik.

Nem érdemes ennek az állításnak abszurd volta mellett sokáig érvelni és megerőltetni azokat a ráfogásokat, melyek nyilván magukon viselik a valótlanság bélyegét, mert a nagyközönség régen tisztában van azzal, hogy a közigazgatás alapos és gyökeres reformjára az országnak égető szüksége van, mégis, hogy az ellenzéki ráfogás alaptalanságát kimutassuk, idézzük Sándor János belügyminiszter beszédéből, melyet hivatala elfoglalása alkalmával tartott, azt a részt, amely a tervbe vett reformra vonatkozik s amelyből minden elfogulatlan ember megítélheti, hogy ez a reform mennyiben érinti a közszabadságot. A belügyminiszter ugyanis a közigazgatás államosításáról a következőket mondotta:

„Elsősorban a vármegyék reformjával kell foglalkoznunk, amely reformnál a kormány azt az álláspontot foglalja el, hogy a tisztviselők kine-

veztessenek. Mindössze csak ennyiben kerül vonatkozásba az államosítás fogalmával, mert egyebekben remélem, úgy fog sikerülni megoldani a kérdést, hogy az önkormányzás még intenzívebb működést fejthessen ki. Mert nem abban áll az összkormányzat, hogy néhány tisztviselőt ma még választanak, hanem abban, hogy a vármegyének befolyása legyen a területén teljesítendő összes közigazgatási funkciókra, az államiakra is.“

Ez a fentidézett nyilatkozat mindenestre sokkal megbízhatóbb alapbármennyű kombináció számára is, mint azok a rosszakaratu koholmányok, melyekkel a mai ellenzéki taktika a kormányrendszernek nemcsak a tényeit, hanem még a szándékait is az ország félrevezetésére meghamisítani törekszik.

A belügyminiszternek ebből a programszerű nyilatkozatából pedig egyáltalában nem az tűnik ki, mintha a Tisza kormány a „Bach rendszer“ visszaállításán törné a fejét. Sőt ennek az ellenkezője tűnik ki, nevezetesen az, hogy a kormány által tervezett reform a vármegyék és egyéb municipiumok önkormányzatának még az eddiginél is intenzívebb működést kíván biztosítani.

Ennek a szándéknak semmiképen se mond ellen a kormánynak az a másik, párhuzamos álláspontja, hogy a ma még választott önkormányzati tisztviselőket ezután ki kellene nevezni a tisztviselők választásának joga ugyanis épen-

séggel nem azonos magával az önkormányzattal. Lehet annak egy része, de csak olyan csekély része, amelynek kihasítása után a törvényhatóságok autonóm akarata még igen nagy területen lesz nagyon hatásosan és áldásosan érvényesíthető. A magyar politikai terminológiában rengeteg sok hamis jelszó grasszál. Ilyen jelszó az is, mely a tisztviselőválasztási jogot tünteti fel a törvényhatósági önkormányzat egész tartalmának és ennek a jognak megszüntetését magának az önkormányzatnak megszüntetése gyanánt állítják be.

Pedig könnyű megérteni, hogy a tisztviselők választási rendszere nem annyira lényege, mint inkább kerékkötője az igazi autonómiának. A törvényhatóságok önkormányzata ugyanis azt jelentené, hogy a közönség a maga egészében irányítsa a municipium ügyeit. Ez az ideális állapot azonban éppen az önkormányzati testület által választott tisztviselői karral nem, vagy csak igen ritkán valósítható meg. Az a tisztviselő ugyanis, akinek hat évenként lejárá megbiztatása, azaz kenyerere, existenciája a törvényhatósági bizottság többségének jóakaratótól, kegyelmétől függ, a legtöbb esetben abba a kényszerhelyzetbe sodródik, hogy nem az egész törvényhatóságnak, hanem az ő állását biztosító klikknek, a megye, vagy a város egy-néhány megnevezett hatalmasainak végrehajtó közegévé legyen.

Jól mondta dr. Szlezák Lajos, városunk orsz. képviselője ugyanakkor, amikor a mi törvényhatósági bizottságunk a tisztviselők illetményeit szabályrendeletileg véglegesen és a törvénnyel összhangban rendezte, hogy egy-nél több

A meggyezés nehézségei.

(Nagyvárosi uri lakás. Nappali szoba. Ablak, vele szemközt ottomán. Alkonyatfelé. Az ottomán látványlag kimerülten hever a Férj, mellette a Nő.)

Süket csend . . .

Férj (az ablakon keresztül kimered, szájában szivar, hosszú, fehér szipkával.)

Nő: (közelebb ül hozzá, simogatja) Papuci, édes, nézd Papuci, elmúlt a negyven nap Medárd után . . . kezd ismét szép idő lenni, a ragyogó nap kezd ismét melegíteni, Te, a zöld . . . a barátságos tájak . . . a paszkoló patakokskák . . . a paszirtácskák . . . (hévvel) az istenalkotta dicső természet . . .

Férj (közönnyel, majd ijedten mered rá.)

Nő: . . . és ezzel szemben a füstös, mocskos város, a meztelen falak . . . az égető aszfalt . . . tudod Te Papuci, — ugye tudod Te . . .

Férj (kezd sejteni, de nem árul el semmit.)

Nő: . . . tudod Te, mit mondott a — a házi orvosunk . . .

Férj: Azt mondta . . . (észhez kap, szimulálva) Melyik házi orvos?

Nő: No látod, te is tudod, mit mondott a házi orvos, hogy (hévvel) ki, ki a szabadba, a friss levegőre . . .

Férj: Az orvos sem tud mindent. Egyszer véletlenül eltalál valamit, máskor nem; most például nem találta el, mert most itt is ép oly gyönyörű a nyár, mint bárhol, sőt gyönyörűbb is talán . . .

(Hátrahanyatlík.)

Nő: De én, — én tönkre megyek ebben a melegben . . . én — megpukkadok ebben a kánikulában . . .

Férj: (befejé) Csak rajta! . . .

Nő: Az ember már mozogni sem tud itt, már lélekezni sem tud . . .

Férj: (közönnyel bámul rá, mintha őda sem figyelne.)

Nő: (Hirtelen politikát változtat, látja, így nem ér célt, ezek nem elég nyomós okok, hogy megpuhítsa.) Az élet pedig ott se drágább, mint itt, s ott ezerszerre kényelmesebb számodra. (Simogatja.) Alhatsz csendesben, nyitott ablakok mellett, — bejön a friss levegő, — nincs villanyoscsörömpölés . . . autótülkölés . . . kényelmesen eszel a zöldben, az árnyas lugasban . . . (folyton emelkedő hangon) sétálhatsz . . . fűrődhatsz . . . (meg-

győződéssel) vagy a kis kertben üldögélsz, ápolod a virágokat . . . (nagy gondolathoz méltó hanglejtéssel) sétálhatsz papusban . . .

Férj (felegyenesedik — figyel.)

Nő: . . . nem kell ott kemény gallér . . . nem kell ott nyakkendő, manzetta . . .

Férj: (élkésedve az ügyért) Kérlek, drágám, hozd onnan az íróasztalom jobb fiókjából azt a bordó kötésű könyvet, az áll rajta, hogy „Utmutató“ . . .

XANDY.

RÉGI EMLÉKEK.

A dóm órája méltósággteljesen üti a delet, hirtelen cseng támad a még néhány perccel előttr hangos tájakon, a kofák, akik mohó vággyal árukták a gyümölcsöt a piacon, összedelődözködnek és hazamennek, alig látni már néhány embert a nagy téren. Itt ott jelenik meg néhány alak, akik a sörházból mennek hazafelé, mert délutánra kirándulást tervezett a társaság és sietni kell az ebéddel, hogy a kijelölt utat kiki végrehajthassa.

Az ebéddel hamar elkészült kiki, a régi jó patriarchalis élet jut észébe az embernek, amidőn a barátság lebegett mindenkinek szeme

esetben jelentéktelen efemér szempontok befolyásolják a tisztviselő választását és ezzel természetesen egész sorsát is s hogy a közigazgatási tisztviselők helyzete, existenciája ép a választási rendszerrel fogva a legnagyobb bizonytalanságnak van kitéve, s hogy az annyira kívánatos hivatali függetlenség, mely nélkül jó közigazgatást elképzelni sem lehet, ép a választási rendszer mellett soha sem érhető el s a közigazgatási tisztviselő is csak akkor felelhet meg hivatásának, ha a közönségtől egészen független.

Igy általánosságban sokkal kevésbé látják át az emberek ezt az igazságot, mint hogyha kiki a maga helyi viszonyaira gondol, a saját vármegyéjére, vagy városára. Vajjon azok az önkormányzati tisztviselők, akik a törvényhatóság ügyeit hivatalosan intézik, mindent megtennének, vagy elmulasztanának-e, amit most megtesznek vagy elmulasztanak, ha kenyérük nem függne a municipiális képviselőtestület bizonyos kotériájától? És vajjon nagyon sok megyében, sok városban nem válnék-e a köznépek, az önkormányzat igazi közönségének ezerszeres előnyére, ha a tisztviselői kar a megyeházára, vagy a városházára betolakodó szervezett klikkek akaratától független lehetne?

Közéleti hazugságaink közé tartozik az az állítás, mintha az önkormányzat a tisztviselők választásával állna és megdőlné. Ezzel csak az önkormányzati szervekben kialakult klikkek hatalma erősödik vagy gyöngül. És épen ezért a tisztviselők kinevezési rendszere járhat ugyan a kotériák hatalmának gyengítésével, sőt letörésével, de az önkormányzat nem szenvedhet alatta.

Az önkormányzatot a maga ideális, közérdekű értelmezésében, a mai kormány részéről nem fenyegeti veszedelem. És ha a Tisza-kormány, főleg azért, hogy a közigazgatás magyarságát fölülemelje a választójog kiszélesítésével járó kockázaton, meg is fogja csinálni az államosítást a municipális tisztviselők kinevezésének terén: marad még elég tér és alkalom arra, hogy a vármegyék és városok önkormányzati testületei jobban érvényesíthessék a maguk bölcsességüket és hazafias belá-

tásukat, mint hogyha esetleges külön érdekek szolgálatában netalán gáncsot vetnének az országos kormánynak egy nemzeti irányu tevékenység kifejtésében.

Mindenesetre örvendetes és megnyugtató tény, hogy mindezeket nem is annyira a hazafias hivatásukat becsületes önzetlenséggel belátó és betöltő autonóm testületek elsősorban érdekelt többségének, mint inkább a mindenben pártpolitikai anyagot szaglászó, de a törvényhatóságok igazi érdekeivel édeskeveset törődő egyéneknek kell megmagyarázni. Csak ezek próbálnak a szokásos ráfogások útján tőkét kovácsolni egy olyan reformból, amelynek törvényhatóságaink tulnyomó része megértő megnyugvással nézelébe s melyet mint a közigazgatás viszonyainak teljes és tökéletes megjavítását célzó intézményt örömmel is üdvözöl.

Ujvidék közegészségügye.

A modern városok fejlettségének legbiztosabb fokmérője közegészségi állapotainak mikénti volta. Ujvidék e tekintetben — habár a közegészségügy még sok kívánni valót hagy hátra — nem áll mögötte a többi vidéki városnak, sőt bizonyos tekintetben vezetőserepet is igényelhet magának.

Ami e téren a legfontosabb, Ujvidék városának van egy olyan modern kórháza, mellyel kevés vidéki város dicsékedhetik, s amely berendezésének higiénikus és mintaszerű voltánál fogva ma már előnyösen ismert az egész országban. Ujvidék városa kétségkívül nagy áldozatot hozott, mikor ezt a minden tekintetben modern közintézményt létesítette, nagy áldozatokat hoz ma is a kórház fenntartására, s ennek köszönhető, hogy a kórháznak ma már olyan hírneve van, hogy a környék népe is szívesen keresi fel, sőt az intelligens középosztály sem idegenkedik többé a kórházba való felvételtől és az ottani kezeléstől.

Két dolog azonban még mindig hiányzik ahhoz, hogy Ujvidék igazán egészséges város legyen, az egyik a csatornázás és a vízvezeték, a másik a Limán területének lecsapolása. Ami a vízvezeték és csatornázás ügyét illeti, köztudomású dolog, hogy a város már megbizta dr. Forbáth Imre műgyememi tanárt a vonatkozó tervek elkészítésével, s hogy a vízvezetékhez szükséges egészséges vizet is megtaláltuk, így hát ennek az elsőrangú fontosságú közintézménynek létesítése ma már csak pénzkérdés, ami normális gazdasági viszonyok között nem is olyan nehezen megoldható kérdés, mert hisz a város részéről

kozni. Közben elővettek egy-egy jó nótát, dalra gyűjtöttek és a hegy alja hangos lett nemcsak a szüretelők zajától, hanem a kirándulók énekétől is.

Azalatt forrt az üstben az étel, a jó marhahús, amelyet már jó előre szállított ki a társaság, jó paprikás készült itt a szabadban, de a kirándulók egyike sertéshúst is hozott ki és nyáronszültet kedveskedett a jelenlövőknek. A „felséges” étel szinte elfeledtette a gondokat és mindenki élvezte azt az őszinte barátságot, amely a társaság minden egyes tagját egymáshoz fűzte.

A szeptemberi őszi nap azonban akaratlanul is az alkonyatot hozta előre, alkonyatkor azután, bár szívesen maradt volna a társaság együtt, oszladoznia kellett és kezdődött az ut visszafelé.

Öreg este lett, amint kiki hazaért, de másnap is meglepette, mily jó telt el az a néhány óra olyanok körében, akik egymásért éltek, egymásért dolgoztak és akik a maguk akaratának nem iparkodtak feltétlen urai lenni.

Rég volt ez a kirándulás, talán igaz sem volt, de emléke ott él még most is a résztvevők lelkében.

P.

történetű befektetés amortisálódna a vízhasználati díjak fizetésével, nem szólva arról a nagy erkölcsi nyereségről, mely a várost ezen közintézmény létesítésével érné, de a jelenlegi kétségkívül igen súlyos és nehéz gazdasági és pénzügyi viszonyok között a pénzkérdés méltán sok gondot ad, mert bármennyire sürgős és kívánatos is, hogy a vízvezeték és a csatornázás mielőbb létesíttessék, mégsem lehet az oly módon felépíteni, hogy a városra, s ezzel a polgárságra olyan súlyos terhek háruljanak, melyek elviselhetetlenek.

Kétségkívül ki kell várni e tekintetben a pénzügyi viszonyok tartós javulását, másrészt azonban, ha ez az időpont bekövetkezik, ami nem lehet már távol, akkor egy pillanattal sem szabad tovább tétovázni, mint ahogy meg vagyunk róla győződve, hogy a városi tanács nem is fog habozni, hanem azonnal hozzáfog látni ennek a város fejlődésére korszakalkotó közintézménynek létesítéséhez.

Ami a Limán lecsapolását illeti, ez a mint köztudomású, kapcsolatos az állandó dunai hid létesítésével és a hidsáncok lebontásával. Higiénikus fontossága ennek a dolognak elsőrangú, mert a Limán kigőzölgései valóságos betegágyai a maláriának, váltólázaknak és egyéb, a mocsárfertőzés okozta betegségeknek.

Ez a kérdés is ma már, amidőn a hid építésének és a hidsáncok elhordásának katonai akadályai nincsenek, szintén tisztán pénzkérdés, miris nézve ugyanazok a körülmények forognak fenn, mint a vízvezeték és csatornázásnál, ez a befektetés azonban a városra nézve nemcsak közegészségügyi, fejlődési és városfejlesztési szempontból sürgős, de egyenesen hasznalhajtó is, mert a hidsáncok lebontása, a Limán feltöltése által felszabadult területek idők folyamán a legértékesebb telkei lesznek a városnak, mivel a várost természeti fekvése is a Duna felé való fejlődésre utalja.

Láthatjuk tehát, hogy közegészségi tekintetben is még sok feladat vár megoldásra, mely méltó és nemes ambícióját képezendő úgy *Matkovits Béla* főispánnak, mint a városi tanácsnak.

ÉRTESÍTŐK.

IV.

Az ujvidéki állami polgári leányiskola ezidei értesítőjét 68 oldalnyi terjedelemben *N. Nemessányi Adél* igazgató, a koronás arany érdemkereszt tulajdonosa boesátotta közre. A mindent fölelő értesítő elsősorban az intézetért ama nagybecsű kiintézésről számol be, amellyel az igazgató a tanügy terén hosszú éveken át kifejtett eredményes munkássága jutalmául a koronás arany érdemkeresztet kapta.

Az érdemkereszt átadási ünnepségét *Kovács Mária* teszi közzé kimerítően. Az intézet tanfolyamát az igazgatón kívül 10 rendez, 1 segédtanerőből, illetve s helyettesből, 4 óradórból, 5 hitoktatóból és 5 tanfolyamvezetőből állott. A Szegedre távozott Bittenbinder Irén helyét Drágány Irma, a Pancsovára távozott Fenyves Adolf helyét Tóth Gizella töltötte be, míg a betegség miatt szabadságot Hellernét Lesskó Olga helyettesítette. Mint rendkívüli tanfolyamok szerepeltek: a latin nyelv, tanította Bakonyi Hugó, a zongora, tanították N. Nemessányi Nelly, Ugray Lajos és Lesskó Olga, szerb—magyar tanfolyam, vezette Illés Katalin, német tanfolyam, vezette Fenyves Adolf, majd utóbb Zsebőkne Asbóth A. Alma és Lesskó Olga, a tánc-tanfolyam, vezette Rottmiller Miksa.

Iskolai ünnepélyek november 20-án, Erzsébet királyné emlékünnepe, március 15-én az összes helybeli intézetekkel közösen és a tanév végén. Kirándulás egy volt, június 7-én a Fruska Górába. Tartott 19 Uránia-előadás.

Beiratkozott 304 tanuló, évközben felvételt 4, kimaradt 14, elköltözött 2, úgy hogy a tanulók létszáma a tanév végén 292 volt. Vallás szerint ebből rkath. 66, gkel. 75, ág. hitv. 33, ref. 18, izr. 100. Anyanyelv szerint magyar 143, német 65, horvát 5, tót 4, szerb 74, szlovén 1. Előmenetelt tekintve kitűnő 51, jeles 60, jó 99, elégséges 53, egy tárgyból elégtelen 7, két tárgyból 9, három tárgyból 2,

több tárgyból 11. Az idegen anyanyelvűek közül töredéke beszél magyarul 9, nem tanult meg magyarul 7. Ujvidéki 189, megyei 46, máshonnan való 41. Felmentetett a kézimunka alól 58, a rajz alól 56, torna alól 33.

Az intézeti szertárak szépen gyarapodtak.

Az értesítő végén van az igen nagy gondal szerkesztett igazgatói jelentés. A tanulók létszáma az iskola fennállása óta a lefolyt évben volt a legnagyobb. Az egyes tantárgyak alól való felmentésekről szólva az igazgató figyelmébe ajánlja a szülőknek, hogy a felmentést csak szükséges esetekre terjesszék ki, míg ha gyengébb tehetségűek a gyermekek, azokat magánórákra ne járassák. A fegyelem megfelelő, csupán a tulságos élvezetek hajhászását nem tartja az igazgató az iskola érdekében helyénvalónak. Az intézet a jótékony célú gyűjtésekről sem feledkezett meg. A tanulók egészségi állapota általában kedvező volt. Meleg szavakban emlékezik meg az igazgatói jelentés Frankl Iván volt helybeli főgimn. igazgatóról, aki az intézet érdekében igen sokat tett. A szorgalmas és kiváló előmenetelt tanusított növendékeket az igazgatói jelentés külön kiemeli.

A jövő évre való tudnivalókkal zárul az értesítő.

A Délmagyarországi Lövészszövetség második szövetségi lövészete.

A legrégebb határőrvidéki lövészegylet alapításának 100. évfordulója.

A Délmagyarországi Lövészszövetség f. é. augusztus hó 15—20. napjain Pancsován tartja meg második szövetségi lövészétét. A szövetség az ünnep rendezésével a „Pancsovai Lövészegylet”-et bízta meg, mely a szövetségi verseny keretében ünnepli meg fennállásának 100. évfordulóját.

Az ünnep iránt nemcsak a délvidéken, hanem az egész ország céllövői között nagy az érdeklődés és a bejelentésekből ítélve több külföldi kiváló céllövő is részt vesz ezen a versenyen.

Ezen a versenyen kerül ugyanis eldöntésre a Délmagyarországi Lövészszövetség fegyver- és pisztoly céllövő bajnoksága és a rendező egyesület jubiláris emlékversenye.

Az ünnepély alkalmából a rendező egyesület teljesen átalakította lövöldjét, mely ma a szentlőrinci lövölde után Magyarország legmodernebbül berendezett céllövő telepe. A versenyek ugy pénzdíjakkal, mind tiszteletdíjakkal kitűnően vannak dotálva.

Maga Pancsova városa 3000 koronával járult hozzá az ünnep költségeihez. Ő Felsege, aki trónralépte után, 1852. július hó 17-én első ízben Pancsován lőtt célba, a 100 esztendő alapítási emlékünnepre remekművű aranyserleget ajándékozott az egyesületnek és 50 aranyt tűzött ki a jubiláris emlékverseny első díjál.

Tiszteletdíjat ajánlott fel továbbá: József Ágost kir. herceg, az ünnepség védője, a közös hadügyminiszter és a honvédelmi miniszter, báró Dániel Ernő v.b.t.t., az ünnepség rendezésének tisztetelbeli elnöke, br. Dániel Tibor főispán, a D.L.SZ. elnöke, pancsovai Graff János Pál és Bauer J. Ferenc, a rendező egyesület főlövészesterei és még számosan Pancsova város notabilitásai közül.

Eldöntésre kerülnek a következő versenyszámok:

1. Mesterlövészet löfegyverrel.

Győztes a D.L.SZ. mesterlövője címet kapja a megfelelő szövetségi jelvényvel. Pénzdíjak: kiadatik 30 díj, az első díj legalább 200 korona, az utolsó díj legalább 5 korona.

2. Mélylövés löfegyverből az ünnepi cél-táblára.

Győztes a pancsovai lövészegylet mesterlövői címet és megfelelő jelvényét nyeri, pénz-díjazás, mint az első versenynél.

3. 100 éves jubileumi emlékverseny löfegyverből. *Király díj.*

Első díj Ő Felsege adományából 50 drb. körmőci arany, a többi díjazás mint az első versenynél.

4. Mesterlövészet pisztolyból.

Győztes a D.L.SZ. pisztolylovó mestere címet és a megfelelő jelvényét nyeri. Kiadatik 15 díj, az első legalább 100 korona, az utolsó díj legalább 5 korona.

5. Mélylövészet pisztolyból az ünnepi cél-táblára.

Díjazás mint az előbbi versenynél.

6. Versenylövészet katonai rendszerű löfegyverből.

Díjazás ugyanaz, mint az első versenynél.

7. Fegyver csapatverseny és egyéni verseny löfegyverből a D.L.SZ. 1913. bajnokságáért.

Díjazás: a győztes csapat minden tagjának díszített szövetségi ezüst érem, a második csapatnak ezüst érem, a harmadik csapatnak bronz érem. A három első csapat egyesülete oklevelet és tiszteletdíjat nyer. Az összes versenyzők között legjobb eredményt elért versenyző elnyeri a D.L.SZ. fegyver céllövő bajnoka címet és a szövetség bajnoki érmét és tiszteletdíját, a második ezüst érmét és tiszteletdíjat, a harmadik bronz érmét és tiszteletdíjat.

8. Pisztoly verseny a D.L.SZ. bajnokságáért.

Díjazás ugyanaz, mint az előző versenynél az egyénileg legjobbaknak.

9. Galamblovó verseny.

I.-nek és II.-nek tiszteletdíj és az eladott löbárcák árából alakított pénzdíjak.

LAPUNK július és augusztus hónapokban — mint eddig is — hetenként egyszer, (vasárnap) de kettős terjedelemben jelenik meg.

Szerkesztőségi hír. Dr. Mayer Oszkár felelős szerkesztőnk távolléte folytán hazaérkeztéig a szerkesztői teendőket Piukovich Sándor dr. h. szerkesztő felelős szerkesztői minőségben fogja ellátni.

HIREK.

Uj megállóhely. Ismeretes, hogy a futaki-ut mentén levő őrháznak megállóhelyé való átalakítását kérelmezték a tisztviselő- és szülőtelepen lakók. Főispánunk és képviselőnk hathatós közbenjárása a kereskedelemügyi miniszter 17.000 kor. letelele mellett a megállóhely létesítését engedélyezte. Nevezett összegben váró-és pénztári helyiségek épülnek, a személyvonatok október 1-étől fogva rendszeren meg fognak a megállóhelyen állni.

Áthelyezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Lesskó Olga*t, a polg. leányiskola helyettes tanítónőjét segédtanítónővé léptette elő és az apatini polgári leányiskolához helyezte át.

Uj hadi érem. Az 1912/13 évben kivételes és tényleges szolgálatot teljesítők részére új hadi érem készült. Ennek átadása a lefolyt pénteken és szombaton volt.

Istentisztelet. Istenben boldogult *Piukovich Ferenc* hajózási felügyelő emlékére, aki több évtizeden át közbecsülésben vett részt társadalmunk minden mozgalmában és közszereplésében örvendett, kedden f. hó 29-én, halának második évfordulóján istentisztelet volt a beltéri rkath. templomban. Az istentiszteletet, amellyen a család és a jóbarátok nagy számán kívül a Dunagőzhajózási Társaság helybeli állomásának tisztikara is megjelent teljes társaságban, *dr. Amon Pál* apátplébános mondta.

Uj főállatorvos. Vármegyénkhez a m. kir. földművelésügyi miniszter *Kajnal József* kir. állategészségügyi felügyelőt Kaposvárról Zomborba helyezte át.

Kinevezés. A m. kir. kereskedelemügyi miniszter *Jánoky Irma* zsabylai lakost zsabylai postamesterré nevezte ki.

Halálozás. *Őzv. Kevin de Navarra Gyuláné sz. Vasas Emilia*, a Chottek uradalom tisztartójának özvegye életének 73. évében hosszabb szenvedés után vasárnap reggel elhunyt. Temetése hétfőn délután volt.

Szündel összejövetel. A kalocsai papnövendékek Mária-Kongregációja ma vasárnap délután 5 órakor Zomborban szüneli összejövetelt tart a legényegyesület dísztermében. Délelőtt 9 órakor a plébániatemplomban ünneplő nagymise lesz, amelyen Schöpf a dur vocalis miséje kerül bemutatásra, míg a sósószámokat *Horváth Ferenc* és *Polich Simon* éneklék. A díszülélen beszédeket *Koudela Géza, dr. Tunner Nándor* és *Erdey Ferenc* mondanak, emellett a műsoron több hangversenyszám szerepel.

Áthelyezés. A földművelésügyi miniszter *Jily György* kir. főállatorvost Zomborból Pozsonyba helyezte át.

Uj ügyvéd. *Dr. Mijalov Milorád* Szabadkán, VII. Lakatos-utca 321. sz. alatti házban ügyvédi irodát nyitott.

Póstasmulatság. Ma vasárnap a lövölde összes helyiségében a pósta- és távirdaaltisztek és szolgák segítőegyesülete javára a szokásos nyári mulatság tartatik. A hangversenyen a bpesti hirnevés postászenekar fog játszani és résztvesz énekszámokkal az ujonnan alakult Postásdalárda. A jótékony célra működő egyesület a támogatást minden körülmény között megérdemli és bizton hisszük, hogy a közönség tömege látogatással fogja elősegíteni annak a célnak keresztülvitelét, amelyre az egyesület alakult. A műsor a következő: 1. „Viharban”, Durner Gy.-től, éneklé a Postás Dalárda. 2. Kuplé, éneklé Száki S. 3. Eredeti „Magyar Dalok”, Gaál F.-től, éneklé a Postás Dalárda. 4. „Népdalok”, Kuruc J. és Bodrogi Zs.-től, éneklé Somogyi Gy. 5. „Magyar dal-egyveleg”, Hoppe R.-től, éneklé a Postás Dalárda. 6. Nagy tűzijáték.

Kinevezés. A pénzügyminiszter *iff. Hann József* kulai m. kir. adóhivatali gyakornokot a máriaradnai magy. kir. adóhivatalhoz adótisztte és helyébe *Pop György* ópécskai lakost nevezte ki.

Házasság. *Mráz Antal* baccszenttamási pénzügyi szemlést az elmúlt héten házasságot kötött *Heck Vilma* kisasszonnyal Kulán.

A „Frohsinn” dalünnepe. Mult vasárnap már másodikban hirdette a „Frohsinn” a lövöldében tartandó dalünnepe, melynek megtartását a rossz időjárás most is lehetetlenné tette. Mindez azonban nem zavarta meg a fiatalságot, hogy Terpsichorének ne áldozhasson és a jelenvolt fiatalság a késő éjjeli órákig hódolt a táncnak.

Az óbecsei járásbíróshoz jegyzővé nevezte ki az igazságügyminiszter *dr. Somjai Béla* szabadkai törv. joggyakornokot.

A közönség érdekében. Igen rossz szokása a közönségnek, hogy a piaci vásárlások alkalmával a turót, tejfelt, tejet és savanyu káposztát megköstolgatja. A ragályok behurcolásának és tovaterejedésének megakadályozása céljából intézkedés történt az illetékes hatóságok részéről, hogy ez az eljárás megakadályoztassék, amennyiben ezentul az ily élelmiszereket árusítók előtt rendőr fog állni, aki az ily köstölásokat meg fogja akadályozni. A közegészségügy érdekében tett eme üdvös intézkedést csak örömmel regisztrálhatjuk.

Jegyzői helyettesítés. *Kekezovits István* nádalmaj jegyzőt 6 hétre helyettes Jestyől neveztek ki Csurogra, *Kékits József* községi jegyző szabadsága idejére.

Bírói kinevezés. *Őfelsége dr. Patoky László* nagybecskerei törvényszéki jegyzőt az óbecsei járásbíróshoz albiróvá nevezte ki.

Tűz. Csütörtökön délután 5 óra tájban tüzet jelzett a toronyór. „Eg a város háza” hallatszott mindenfelé. A tűz tényleg a városházán volt, még pedig a városháza alatt levő pincében támadt, amelyet Flesch-féle UNIO festékkereskedés bérel. Az eddigi nyomozás megállapította, hogy valamelyik inas egy gyufát dobott el, amitől a boltban felhalmozott olaj és terpentin tüzet fogott. Tűzoltóink a helyszínen csakhamar megjelentek és egy órai munka után minden további veszélynek elejét vették.

Megerősített alapszabályok. A belügyminiszter a zentai segélyegyesület és a palánkai önkéntes tűzoltóegylet, — a földművelésügyi miniszter a Sajkásgyörgye községi gazdakör alapszabályait megerősítette.

Huselkobzás. A rendőrkapitányság a napokban a hajnali órákban Ackermann Sámuel ósívői lakos által Ujvidékre 4 zsákban behozott 90 kgr. marha- és borjú húst, mellyel az illető Ujvidéken házalt, lefoglalt. Beigazolást nyert, hogy azon állatok, melyekből ez a hus származott, a levágás alkalmával az állatorvos által nem vizsgáltatott meg s ezért az összes húst a rendőrkapitányság a fogyasztástól elvonta és megsemmisítette, a csempész ellen pedig a kihágási eljárást megindította. Ez alkalmával is a legnyomatékosabban figyelmeztették a közönséget, hogy az első áron kínált, házhoz hozott hus vételétől óvakodjék, mert az ilyen olesó hus vagy romlott, esetleg beteg állattól származik, tehát élvezete az emberre nézve veszélyes, vagy pedig tápértéke oly csekély, hogy a kevés pénz sem éri meg. Mivel a hussal való házalást a törvény tiltja és szigorúan bünteti, kérjük a közönséget, hogy a hussal házáló egyént a rendőrségnek jelentsék fel.

Öngyilkos maganzó. Sziffert Jakab 65 éves maganzó a mult hét folyamán hazulról eltűnt. Hétfőn reggel vette ki hulláját a víz a majoroknál. Az öngyilkosságot valószínűleg életuntagságból követte el. Kedden temették el a péterváradai temetőből.

Kinevezés. A vallás és közoktatásügyi miniszter Achs Izidor, palánkai állami polgári fiúiskolai helyettes tanárt ugyanezen iskolához segédtanárná nevezte ki.

Aki gyufával játszik. Néka Maris négyéves kisleánya, míg szülei a piacon voltak, a kezébe kaparintott gyufával játszani kezdett. A játék közben ruhája lángot fogott, kiáltására a házbeliek az addigra már égő leánykához siettek és sikerült is csakhamar a tüzet eloltani. A kis leányt súlyos égési sebekkel szállították a kórházba.

Romlott hus. A rendőrkapitányság pénteken Geiger György és Latinesics Pál mészárosnál, az előbbinél 7 kgr. utóbbinál 3 kgr. romlott húst kobozott el és nevezettek ellen a kihágási eljárást megindította. A közönség saját jól felfogott érdekében cselekszik, ha a legkisebb gyanu esetén is a vásárolt húst elbírálás céljából a rendőrkapitánysághoz behozza, hogy az eljárás megindítható legyen.

Gépjárművezetőket előkészítő tanfolyam. A belügyminiszter rendeletéből f. évi augusztus hó 6-ától szeptember 26-áig Budapesten (X. ker. Százados utca 14.) elméleti és gyakorlati tanfolyam nyílik, amelyen mint rendes tanuló minden 18 évet betöltött, magyarul írni és olvasni tudó, feddhetlen életű egyén résztvehet. A rendes hallgatók vizsgát tesznek. Rendkívüli hallgatók 16 évet is betöltött egyének lehetnek és a tanfolyamon való részvételről bizonylatot kap. A szükséges okmányokkal felszerelve akár szóban, akár írásban jelentkezni f. hó 4-éig lehet a tanfolyam vezetőségénél.

Öngyilkos cseléd. Kedden d. e. 11 óra után Jókai Erzsébet cseléd eddigelő ki nem derített okból a fahidról a Dunába vetette magát. Szoknyája azonban egyideig fentartotta a vizet és egész a Dunagőzhajózási Társaság állomásáig jutott, itt azonban már fuldoklani kezdett. Rögön utánavetette magát az egyik hadihajó legénysége és az öngyilkosjelöltet kihuzta a Duna hullámaiból. A bátor életmentőket a hidon levő közönség megéljenzte.

Megfigyelés alatt. A kátyi közs. rendőrség e hó 23-án egy átutazó vándorembert igazolásra szólítván fel, illető előadta, hogy Mitrovicáról — kolerafertőzött vidékről jön, neve: Sütő Márton. Erre dr. Barakó Gábor közs. orvos felügyelete alatt Sütőt a községi kórházba szállították, ahol öt napi megfigyelés alatt marad. Nevezett egyének különben semmi baja.

Szerencsétlenség a cséplésnél. Beringer Fülöp titeli gazda szállásán cséplették a gabonát. Mint munkás a cséplőgépnél dolgozott Miladinov János titeli fiatal napzsamos is. Hétfőn munka közben lábával igazított valamit a gépen s tilos helyre lépett. A gép elkapta jobb lábát s térdig leszakította. Azonnal elvitték a nagybecskereki kórházba s lábát amputálták. Szinte borzalommal gondolunk azokra a szerencsétlenségekre és balesetekre, amelyek ilyenkor a cséplésnél történni szoktak s melyeknek mindig vigyázatlanság az oka.

A gazdasági cselédek és gépmunkások balesetbiztosítása. A földmivelésügyi miniszter 1913. XX. t. c. 4. §-ában nyert felhatalmazás alapján a m. kir. kereskedelmiügyi miniszterrel egyetértően rendeli, hogy az Országos Gazdasági Munkáspénztárról és a gazdasági cselédek, valamint a gazdasági gépmunkások baleset esetére való biztosítása és betegség esetében való ellátása tekintetében irányadó törvényes rendelkezésekről szóló 1913. XX. t. c. életbelépjen. Az 1907. XIX. és 1912. VIII. t. c. egyes rendelkezéseinek eltérő magyarázata folytán a gazdasági alkalmazottak biztosítása körül zavarok fordultak elő. E zavarok végleges megszüntetése céljából hozatott az 1913. XX. t. c., melynek 2. §-a a gazdasági alkalmazottakra nézve eddig is érvényben volt törvények felsorolása mellett kétséget kizáró módon megállapítja, hogy ezek és pedig sem a gazdasági cselédek, sem a gazdaságokban alkalmazott ugynevezett szegődményes iparosok, sem pedig a gazdasági gépmunkások — ideértve a képesített (vizsgázott) fűtőt is, még ha közönségesen gépészeknek nevezik is — az 1907. XIX. t. c.-ben betegség és baleset esetére megszabott biztosítási kötelezettség alá semmi körülmények között sem vonhatók, s a gazdasági alkalmazottak közül egyedül a képesített gépkezelő (vizsgázott gépész) az, akit mind betegség, mind baleset esetére az 1907. : XIX. 1.-c. értelmében kell biztosítani. Az 1913. : XX. t. c. minden kétséget kizáró módon nyilvánvalóvá teszi, hogy a gazdasági alkalmazottak az ipari munkásbiztosításba be nem vonhatók. A kötelező balesetbiztosítás helyes végrehajtása céljából a hivatott hatóságok és községi közegek, gondoskodnak arról, hogy egyfelől az összes gazdasági cselédeket és a gazdaságokban alkalmazott ugynevezett szegődményes iparosokat a 120 filléres hozzájárulási díj kivételével és közadók módjára leendő behajtása céljából a 14700,905. eln. sz. m. kir. földmivelésügyi miniszteri rendelet értelmében összeírják, másfelől pedig az összes gazdasági gépmunkásokat, illetőleg összes gazdasági gépeket az Országos Gazdasági Munkáspénztár központi igazgatóságához a megfelelő díjak befizetése mellett balesetbiztosításra bejelentik. Az 1912. : VIII. t. c. 12 §-a a kötelező balesetbiztosítást emulasztó munkaadókra, illetőleg gazdasági géptulajdonosokra — teljes kártérítési felelősségük fenhagyása mellett — 100 koronáig terjedhető pénzbüntetést szab és tőlük a díjak utólagos behajtását rendeli el. Az új törvény értelmében a gazdasági alkalmazottak biztosítására szolgáló intézmény ezt a nevet viseli: „Országos Gazdasági Munkáspénztár”, mindaddig azonban, míg az intézmény régi nevét viselő nyomtatványkészlet tart, az felhasználandó.

TIVOLI színházunk az elmúlt héten is remek műsort mutatott be. Különösen a pénteki és szombati műsor slagerét, mely ma is látható, kell kiemelniünk, melynek főszerepét a világhírű francia tragika, *Sarah Bernhard* játssza. E remek társad. drámán, „*Adrienne Lecouvreur*” kívül ki kell még emelnünk az „*Ügyvédő*” című remek 2 felvonásos drámát is. — A városi *Apollo* érdekes műsorából különösen a „*Modern erkölcsök*” c. 3 felv. drámát és a „*Móric telefonál*” c. humoreszket emeljük ki.

Uj távbeszélő központok Bács megyében. Gádor, Orszállás, Bajmok és Nemesmilitics községek távbeszélő központjai megnyitást és bekapcsolást öket a megyei törvényhatósági forgalomba.

Tűz. Mult szombaton gondatlanság folytán tűz ütött ki Giesz József titeli halászmester házában levő pajtán. A gyorsan oda érkezett tűzoltóság hamarosan eloltotta a tüzet s ezzel megakadályozta, hogy a tűz a szomszédba is elharapódzék. Ujra rá kell mutatnunk arra a majdnem minden tüzesetnél előforduló oktan eljárásra, melyet hozzá nem értő emberek tesznek. Most is a szomszéd ház utcai ablakait teljesen összetörték s egy szegény ember szobájában az összes butorokat megromgálták talán abban a hiszemben, hogy ebben a házban ütött ki tűz. Ott siratta fönkre tett szegénységét, az ember és nem is tudta kik voltak a rombolók. Ajánljuk a csendőrség figyelmébe ezeket a jóakarokat.

Uszóverseny Baján. A Bajai Sport-egyesület a szomszédos sportegyesületek bevonásával ma vasárnap augusztus 3-án uszóversenyt rendez Baján, a Sugovica kikötőjében. Az uszóverseny délelőtt 1/211 órákor kezdődik. A program szerint lesz gyermekverseny, ifj. és hölgyverseny, bajnokverseny, gyorsuszás, hátuszás stb. Délután 5 órákor footballmeccs is lesz a Bajai Sportegyesület és a Szegedi Tornakub „Csillag” csapata között. Este 8 órákor dijkiosztás és táncestély a Nemzeti Szállóban.

Tanítónők lelki gyakorlati. Julius hó 13—17. napjain folytak le P. Schick S. J. vezetésével az egyházmegyei tanítónők lelki gyakorlati Szabadkán az iskolánéni intézetben. A lelki gyakorlaton 28 tanítónő vett részt, névszerint: Alexits Matild Obecsé, Barna Erzsébet Szabadka, Biró Etel Topolya, Brandtner Jenőné Kecel, Czuklyné Kákonyi Teréz Jánoshalma, Dózsay Ilona Szabadka, Futó Ilona Madaras, Gonelik Amália Mohol, Guresán Etelka Szabadka, Harangozó Adrienne Szabadka, Hauzler Lenke Baja, Havranek Olga Palona, Horvátzky Eszti Szabadka, Karagichné, Szűcs Erzsébet Szabadka, Király Teréz Szabadka, Kulunesics Etelka Szabadka, Miskolcyné Fehér Olga Szabadka, Radvánszky Anna Ikonapszta, Spielvogl Mária Paripás, Schwarc Agnes Baja, Trischler Fanni Sajkásszentiván, Ullmann Mária Nemesnadudvar, Ürmös Ilona Szabadka, Válik Judith Homokmégy, Winkler Erzsébet Szabadka, Winkler Irma Szabadka, Zupka Katalin Bácsgyulafalva.

A bácskai komlótermés. A bácskai komló a nedves idő dacára is szépen fejlődött, de a nagy viharok több helyeken kárt okoztak. A megyében körülbelül 3000 k. hold földön termelnek komlót. Az árak 300—350 korona mázsánként. Elővételekben 5000 mm. Az idei termésnek negyedrésze képezte eladás tárgyát. A komlószedés aug. 15—20. között kezdődik. A megyékben a következő helyeken és holdanként a következő községekben termelnek komlót: Petróc 800, Kiszács 400, Dunagálos 300, Kölpény 200, Dunacsés 150, Palánka 100, Hódság 75, Boróc 50 Sztapár 40, Paripás 25, Sziberek 5, Madaras 30, Szabadka 30, Baja 5, Nagyfény 5, Bácsfeketehegy 10, Bácsalmás 10, Futak 100, Begecs 50, Ujvidék 50, Zsablya 15, Titel 15, Szond 5, Szépliget 15, Parrag 15, Wekerlefalva 5, Zombor 50, Bácskertes 10, Pincéd 50, Urszentiván 20, Sóvé 20, Óker 15, és Kusbaja 5. Amint ebből kitűnik, a komló termelés megyénkben évről évre nagyobb fejlődést tesz.

Anyák figyelmébe százszorosán csak azt lehet ajánlani, hogy ha gyermekük a 4—5-ik hónapot elérte és az elválasztás ideje következik, tanulmányozzák a Phosphatine Falières-sel való táplálást úgy, hogy az elválasztás pillanatától kedve a gyermektáplálás gondjai és feladataival tisztában legyenek. Biztosítani a gyermek erőteljes fejlődését, jó eszontképződését és a fogzás sima lefojását a PHOSPHATINE FALIERES alkalmazásával lehet a legjobban. E kitűnő tápszer már nem szorul dicsegetésre, kapható minden gyógyszerárban.

Elfogott cigánybando. Kolompár Mátyás kőborcigány 3 társával számtalan betörést követett el Baján és környékbeli falvakban. Legutóbb Bácsalmáson rajta kapták őket, amikor egy házba törtek be, de a cigányok megszi-matolták a csendőröket és Baja felé menekültek kocsin. Az üldöző lovascsendőrök elfogták őket s láncra verve kísérték Bajára. A piac-téren a sokadalomban az egyik cigány kitépte magát a csendőrök közül s a tömegbe menekült. A csendőr löhátan nem követhette a menekülő, kiáltozni kezdett, hogy fogják el a cigányt. Először senki sem mert hozzányulni, de később egy juhász utját állta s kampós botjával úgy fejbe vágta, hogy összeesett. Sok ékszer és kétezer korona készpénzt találtak a cigányoknál, akiket a bajai járásbíró-ságtól a szabadkai kir. ügyész-ségi fogházba vittek. Kolompár Mátyás könnyű testi sértés miatt feljelentést tett az öt fejbévágó juhász ellen.

Megmart kisleány. Az elmúlt héten Vukovity Miléva obecséi 4 éves kis leányt egy macska megmart és összekarmolt. Miután nem lehetetlen, hogy a macska veszett volt, a kellő óvintézkedéseket az elüljáróság megtette.

Életunt 48-as. A szabadságharc honvéde volt a palánkai Mészáros György, ki aggságára az öbécsei „szegényház” lakója lett. Az öreg honvéd 92 évvel a vállán megintta az életét és szerdán felakasztotta magát a szegényház kamrájában. A felügyelő apácák akadtak rá, de már meg volt halva. Öccse, palánkai Mészáros Antal, aki 48-as honvédtizedes volt, a budapesti Honvédmennyháza élén 90-ik évét. Mind a kettő arról volt híres Öbécsein, hogy soha sem voltak betegek.

Lopás. Petrovits Sarolta 17 éves borócezi lánytól a szekrénybe bezárt 8 drb. arany nyakéket lopott el ismeretlen tettes 400 korona értékben. A lopással Petrovits Emilia 16 éves borócezi leányt gyanúsítja a csendőrség, akit az ügyészségnél fel is jelentettek.

Kimutatás az Ujvidéken 1913. évi május hó 11-én és 12-én tartott „Repülőnapok”-ra beérkezett adományokról: Temerin község gyűjtése: Temerini Takarékpénztár R.-T. 15 K, ifj. Milinszki József 7-20 K, Widrich Soma 4 K, Wolpert György 2 K, Barna Janos, N. N., Kovács Andras, N. N., Racsmany Dezső, Péter Ferenc, Nikelsbacher József, Schwager János, Olvashatatlan aláírás, Göbel, Reiter Vitmos, Kohn Károly, Bujdosó János, Olvashatatlan aláírás, Fischer Antal, ifj. Guszmann Vilmos, Müller Ignác, Kohn József, Ditrich Adam, Szöllösi Sándor, Varga Antal Somogyi, Varga Mátvás, Fridrich Jakob, Ruff, Döme Ferenc, dr. Jeszenszky Béla 1—1, Butonity Mihály 60 f, Smidt György 40 f, Wekerle József 40 f, Bálint János 40 f, Olvashatatlan aláírás 20 f, Ftaman József 20 f, Brunner Ede 32 K. Özv. Petzy Popovits Istvánné, Szalai Lajos, Georgievics János és neje 30-30, dr. Radda gyűjtése: Dobatz 10 K, Gramberg Adolf, dr. Wittigschlager, dr. Zákó István, Wittigschlager A. 5—5 K, dr. Molnár Károly 30 K, dr. Szabovlyevics Dusan gyűjtése: dr. Szabovlyevics Dusan, Lallosevics István, dr. Poór Béla 10—10 K, Zsabyia község gyűjtése: Zsabyia község 20 K, Nikolics Endre 2 K, dr. Széchenyi Tamás 2 K, Jakob Lajos 1 K, Devich Jenő 1 K, Magyar Kaszinó, dr. Demetrovits Viadimir. Hódáság község, dr. Kassovitz Ármn 25—25 K, Ivanics jegyző gyűjtése: Turja község 10 K, Ivanits Szvetozár 2 K, Jojkits Vazul, Fischer Mór, Belyanszky Szava, Zeremszki, Biroski Drada, Zeremszki Sztevan, Trifunovits Paja, Szremesev Milán, Szlavkovics Branko 1—1 K, Fán Sztevan 20 f, Menrath József, dr. Szlávi Kornél, Máties Dusan, Plávisics Gábor, Radovanovics Mila, Faith Boldizsár, dr. Szlávy Béla, Ernst János és Róth, dr. Leitner Benő 20—20 K, Fedor Mihály gyűjtése: Fodor Mihály 10 K, Olvashatatlan aláírás 3 K, Komáromy Gyula, Marosi Ferenc 2—2 K, Major József, Szmolenszky József, Csernátóny Aladár 1—1 K, Kalocsa község, dr. Szabó Lajos, Hadzsits Antal, Macsvanszky Pal, Szemző István 20—20 K, Sztankovics György gyűjtése: Sztankovics György, Kende Ignác 10—10 K, Markovics Lázár és neje, Heinz Nándor, Phlebs Gyula, Schmausz Endre, Kamenszky Rezső, Hecceg-primási iroda, Jankó Ágoston, Vidiczky György, dr. Konyovics Dávid 20—20 K, Fehértemplom gyűjtése: Kovátsi János 5 K, Ruzsicska Ernő 3 K, Ringeisen Jenő, Helmbold József, Pokorny Dezső 2—2 K, Sörung István, Putnik Szilárd, dr. Komlós Jenő 1—1 K, összesen 17 K; Evetovics János, Krón Károly 15—15 K, Wölfl Péter gyűjtése: Gádor község 10 K, Wölfl Péter 2 K, Wolf Józset 1 K, összesen 13 K, Kammerer István, dr. Grigorievits Mili-vojnő, Janosevics gyűjtése Szekzárd: Tolna-megyei takp. Rt., Szekzárdi takp. 5—5 K, összesen 10 K, Balku Gyula Zombor, Faragó János Zombor, Váradi Lajos, Rosenzweig József, dr. Gál Ödönné, dr. Deák Imre, Cs. és kir. tüzéred Pétvárad, dr. Belohorszky János, dr. Ofner Mór, Teubner János, Hadügy-miniszeri iroda, Özv. Adamovich Sándorné, dr. Brezovszky Nánóor, Ziegler Ferenc, dr. Grossmann Adolf, dr. Szvinyarev Milán, Malomkögyár, Payerle Nándorné, dr. Konyovics György, Tibor Mihály, Szlávnics István, dr. Várny Ernő, dr. Stróné Ferenc, Wachtl Imre, Dobrotvor szövetség, Dobruczky Gizella, dr. Koda Sándor, Farkas Lászlóné, Dussing Jánosné 10—10 K. Folytatjuk.

Ragályos betegségek terjesztésében nagy szerepe van a házi poloskának. Ha ezen veszedelmes férgektől alaposan meg akarunk szabadulni, úgy a fővárosban már kipróbált és bevált „Löcherer Cimexin”-t használjuk, mert mindenütt használható, nem piszkít, szaga nincsen és nemcsak a poloskát, de ennek petéit is nyomban elpusztítja. Svabot, ruszlit, hangyát kiirtani, szörmeruhákat moly kár ellen megóvni csakis a „Löcherer Cimexin”-nel lehet. Beszerezhető: Herczog István gyógyszerárában Ujvidéken és a készítőnél „Löcherer Gyula gyógyszerésznél Bártfán.” 17—30

A kuruzslás áldozata. Hogy mennyire bizik még a mai napság is az egyszerű, tudatlan nép a kuruzslókban, felcserekekben, élénken bizonyítja szegény Acsanszki Triva kulai szabómester tragikus végzete. A szerencsétlen ember, aki egyik lábra amugy is sántított f. hó 1-én leesett a padlásról és a ballábát a bokában eltörte. Hozzá tartozói Ószivácról egy Pavkov nevű kuruzslót hoztak, aki a törött lábat anélkül, hogy a nyílt sebet kimosta és a törött csontreszeket összeillesztette volna, egyszerűen bekötözte. A szabó állapota ilyen kezelés mellett természetesen napról-napra rosszabbodott és csak 20-án, amidőn már tetanus (merevgörccs) vett rajta erőt, hivattak hozzá orvost; de ekkor már az orvosi tudomány sem segíthetett rajta és két napi kínlódás után meghalt. Holttestét f. hó 30-án a kir. ügyészség rendeletére felboncolták, a kuruzsló ellen pedig megtették a följelentést. Reméljük, hogy el fogja nyerni méltó büntetését.

Közgazdaság.

Fiatalkoruk és nőmunkások munkaideje.

A svájci szövetség tanács kezdeményezése folytán folyó évi október havában Bernben nemzetközi konferencia ül egybe két nemzetközi munkásvédelmi egyezmény tárgyalása céljából. Az egyik egyezményi javaslat a 18 évesnél fiatalabb férfimunkások éjjeli foglalkoztatásának a tilalmát célozza (a nők éjjeli foglalkozása, mint ismeretes, már el van tiltva), a másik javaslat, amely sokkal lényegesebb, a 18 évesnél fiatalabb férfimunkások és általában a nők napi munkaidejének 10 órában való megállapítását kívánja a munkaközi szüneteknek e 10 órába való beszámításával.

A törvényes munkásvédelem nemzetközi egyesületeinek javaslatai a következők:

1. *Az iparüzemekben alkalmazott fiatalok munkások éjjeli munkájának eltiltása.*

1. A fiatalok munkások 18. életévük betöltéséig tiltassanak el az éjjeli ipari munkától. A tilalom az iskolakötelezettség megszűntéig és minden körülmények között a 14. életév betöltéséig feltétlen.

2. Az 1. pontban említett éjjeli szünet egyfolytában legalább tizenegy óráig tartson. Ebbe a tizenegy órába az összes államokban az esti tíz órától reggel öt óráig terjedő időnek bele kell esnie. Azokban az államokban mindazonáltal, amelyekben a 18. éven aluli ipari munkások éjjeli munkája még nincs szabályozva, a meg nem szakítható éjjeli szünet tartama a tizenhat éven felüli munkásokra nézve, legfeljebb egy évre terjedő átmeneti idő tartama alatt, tíz órára korlátozható.

3. A tizenégy éven felüli fiatalok munkások éjjeli munkájára vonatkozó tilalom hatályát veszheti:

a) előre nem látható s vissza nem térő üzemmegszakítás esetén, melyet erőhatalom (vis major) okozott;

b) oly nyersanyagok feldolgozására vagy oly tárgyak megmunkálására nézve, melyek nagyon gyors romlásnak vannak kitéve, amennyiben az ilyen anyagoknál egyébként elkerülhetetlen veszteség elhárítása érdekében szükséges.

4. Az évszak befolyásának alávett iparoknál (saisoniiparok), valamint rendkívül körülmények között az összes üzemenél, a tizenhat éven felüli fiatalok munkásoknál, a meg nem szakítható éjjeli szünet évenként hatvan napon át tíz órára korlátozható.

5. Az Európán kívül fekvő államokban, valamint a gyarmatokban, birtokokon vagy védett területeken, ha az éghajlat az odavaló lakosság viszonyai megkövetelik, a meg nem szakítható éjjeli szünet tartama a tizenegy órai minimumon túl leszállítható, oly feltétel mellett azonban, hogy megfelelő szünetek napközben nyújtatnak.

6. A fiatalok munkások éjjeli ipari munkájára vonatkozó tilalom hatálybalépésének határideje öt évvel meghosszabbítható a 16 éven felüli munkások alább felsorolt kategóriáinak mindegyikénél:

a) a palack- és üveg-iparnál: azokra a munkásokra nézve, akik az üveganyagoknak az olvasztókemencéből való kivételénél foglalkoztatva;

b) a homokban: a pöröly- és zuzóművek munkásaira nézve, de mindkét esetben oly feltétel mellett, hogy a fenti átmeneti idő alatt is az éjjeli munka tartamát a belföldi törvényhozás megszorítja s az éjjeli munkánál foglalkoztatott fiatalok munkások számát az új ipari nemzedék biztosítása céljából szükséges mértékre korlátozza.

II. *Legfeljebb tíz órai munkaidő megállapítása az iparüzemekben foglalkoztatott nők és fiatalok munkások részére.*

1. Az iparüzemekben alkalmazott nők munkaideje a korra való tekintet nélkül s fiatalok munkások munkaideje 18 életévük betöltéséig, az alább felsorolt kivételek fenntartása mellett, egy munkanapon sem lehet tíz óránál hosszabb,

2. A munkaadó egy vagy több szünet által megszakítandó, mely szünetek minimális tartama minden állam törvényhozása által meghosszabbítható:

a) előre nem látható, időszakonként nem ismétlődő üzemmegszakításnál, melyet erőhatalom (vis major) okoz;

b) oly nyersanyagok feldolgozására vagy oly tárgyak megmunkálására, melyek nagyon gyors romlásnak vannak kitéve, amennyiben az ilyen anyagoknál egyébként elkerülhetetlen veszteség elhárítása érdekében szükséges;

c) az évszak belőlvasának alávett iparoknál (saisoni iparok), valamint rendkívül körülmények között az összes üzemenél.

4. A 3. pontban említett túlórák tartama köznaponként egy-egy órát, vagy ugyanazon munkahétket egymást nem követő három napján két-két órát s összesen a naptári évben hatvan órát meg nem haladhat. Tizenhat éven aluli fiatalok munkásokra nézve túlórákat engedélyezni tilos.

5. Ha az Európán kívül fekvő államokban, valamint a gyarmatokban, birtokokon vagy védett területeken az éghajlat, vagy az odavaló lakosság viszonyai megkövetelik, a munkaidő hétszámra szabályozható. Ebben az esetben azonban a munkaidő hatvan óránál több nem lehet.

6. A nők éjjeli munkájának eltiltásáról szóló bérni egyezmény 8. és 10. cikkeinek megfelelően határozottan megjelölendő iparok részére átmeneti rendelkezések és határidők megállapítása fenntartatik.

CSARNOK.

A Bécs—orszói turaut.

Irta: LÁKICS JÁNOS.

(Folytatás.)

Ilyenkor a jókedv is kifogy a vicekre senki sem kíváncsi, pláne ha rosszak. De meg egy kosztolásra alkalmas állomás sem akadt utunkba. Ezért kellett gondoskodnunk Pozsonyban. Bevásároltunk elemozsiát és azt valahol Győrmegegyben, Asvány község és a szabad ég alatt elfogyasztottuk, hozzá friss Dunavizet szüresölve.

Az ebed előtt rögtönzött fürdés közben sikerült megoldani azon valamennyiünknek feltűnt különös jelentőséget, hogy a Duna vize egész utunkon szüntelen olyan különös suster-gést hallat, pezseg mint a pohárba belefűrés-csent szódavíz. Ugyanis amint a gyorsfolyású folyóba alámerültem és a kavicsot a lábam-mal megmozgattam, a suster-gés erősebben hallatszott. Kiderült, hogy a különös hangot a gyors folyás által mozgásbahozott kavicsnak a surlódása okoz.

Ezen hosszadalmas tura egyhanguságába egy igen kedves epizód szövéődött bele. Vének község alatt evezhettünk, amikor a mindenre figyelmes szem lombos fák sűrű árnyékában terített asztalt és körülötte egy férfitársaságot felfedezett. Jobban szemügyre véve a dolgot most már mind a hárman örömmel konstatáltuk félre nem magyarázhatóan, hogy nekünk integretnek a szalvétával. Igenis hívnak hozzájuk Hipp Hurrá! kiáltozta kiszáradt torunk és tartottunk feléjük a partra. Partraszállva megismertük az urakban Forgó műszaki tanácsost, a komáromi folyammérnökség osztályfőnökét, egyben a komáromi evezősegylet elnökét, egyik mérnökét és Böszörményi vállalkozót, akik partszabályozási ügyben kiintáztak. A fogadás, melyben részestettek, igaz, őszinte, amolyan jó magyaros volt. Így képzelem azt a sokat dicsért magyar őszinteséget és kedélyt, mikor annak egyedüli rugója a spontán megnyilvánuló, sajnos kihalálfelel levő, mindenki szembem egytől egytől értett jóindulat.

Anélkül, hogy eddig ismertek volna és most is tudnák kinek ijja-fija volnánk, igen pompásan fogadtak, megtraktáltak, még utra-valót is adtak. Bizony sok bornirt nyárspolgár okulhatnak rajtuk!

Őszintén megvallva, nekünk teljesen a magunk sorsára hagyott vándornak nagyon jól esett ez a figyelem.

Ezton is halás köszönetünket fejezzük ki nekik.

Kipihenve és felvidulva, emelkedett hangulatban, élénkebb evezőcsapásokkal folytattuk utunkat Komárom felé, ahova 7 óraker este érkezünk, a csolnakda előtt kikötve és abszolva az ez napi 102 km. hosszú, valóban fáradságos turát.

Ezen a szakaszon már csak 12-13 km. átlagos sebességgel haladtunk

A komáromi csolnakda a kis Dunaágban van, közvetlenül az alsó hid alatt, megközelíthető pedig az alsó szigetes csues megkerülésével.

A 102 km. tura nagyon elfárasztott oly annyira, hogy vacsora után beérve a park megtekintésével megköszöntük a bennünket kalauzolt figyelmes evezőtársaknak szíves fáradozását, korán lefeküdtünk.

Jól kipihenve, elindultunk másnap 8 óra 10 perckor reggel a komáromi evezős háztól. Közvetlenül a város alatt elvonultunk a Vág torkolata mellett.

Egész uton Esztergomig semmiféle figyelemre és megemlítésre méltó dolog nem volt. Nyerges-ujfalú érintve, már látható a primási bazilika hatalmas oszlopokon épült kupolája. Tovább kalandozva mind jobban és jobban bontakozik ki Esztergom festői látképe. Odaérve magunk előtt láttuk a magyar kereszténység bölcsőjét, hol Szt. István született és megkoronáztatott.

Kiszállás, ebéd és megint indulás tovább! Csak előre! ez a jelszavunk, mert nagy utunk van még a kitűzött célpontig.

Estére Vácra kell érniük, ott várnak rájuk az ottani evezőscimborák.

Ezen az utszakaszon alkalmunk volt a felső magyar Duna legfestőibb tájképében gyönyörködni. Grandiozus képek vonulnak el szemünk előtt. Mindkét partján a folyónak magas hegyek emelkednek, sűrű erdőkkel borítva, amely hegyek között hol összeszorul, hol kiszélesedik a medre a kanyargó folyamnak. Nagymarossal szemben feltűnnek Visegrád várának romjai. Egy különálló, a magasba meredő hegy csúcsáról hirdetik ezek a romok a dicső hajdankor — a daliás és dőce Nagy Lajos király uralkodása idejének fényes napjait.

Visegrád alatt a Dunát két ágra választja szét a Szentendrei sziget. Mi a balra elvezető ágban folytatva utunkat, esti 7 óraker érkezünk Vácra. Ezen a szakaszon már csak 8—10 km-nyi sebességet észleltünk. Vácot alig vártuk, mert jóismerőseinkhez megyünk akik, ugyan még pár nappal ezelőtt, Szegeden mint kemény ellenfelek állottak velünk szemben.

Az elibünk evezett legénységgel kedélyesen elbeszélgetve bevezettük Vácra a csolnakda elé, hol a többiek is szép számban megjelenve vártak és szívesen fogadtak.

Az óvatosság céljából magunk között utközben létrejött abbéli megállapodást, hogy

mindegyikünk korán fekszik le, nem maradunk fenn, bármennyire hívnak is — egy fehér asztalnál hozott újabb megállapodással hatályon kívül helyeztük. Ennek a meghozatalánál még szolidaritásabbak voltunk, mint az ellöbbinél. Így csak éjfél után sikerült hármanknak, külön-külön hármas turnusban az evezős egyletben részünkre fenntartott nyughelyeinkre térni.

Ezutal is szívből eredő hálánkat fejezzük ki a jó váci cimboráknak.

Váéról bizony csak 9-kor reggel indultunk tikkasztó hőségben.

A mélyen tűző nap sugarai által felhevített levegő párás ködbe burkolta a nekünk oly kedvessé lett városka körvonalait, mignem később a körvonalak is teljesen elmosódtak a távolságban.

A Szentendrei alsó sziget esuesát elhagyva már azon vettük észre magunkat, hogy ime a fővároshoz közel vagyunk. A sűrű hajóforgalom, a mind sűrűbben látható gyárkémények, majd azután a part hosszában épült nagy épületek valamennyi jelezte, hogy közel járunk. Látható már az első hid, sőt már a Margitsziget konturjai is bontakoznak ki. A nagy házmészkodásban gyorsabban mulik az idő. Ime a Fecske gőzös, régi ismerősünk ügyes alakja mint siklik el mellettünk, utasai bámulnak bennünket, vagy talán le is sajnálnak. Bizony ahogyan kinéztünk, itt már alaposan lesülve, nekik irigylésre legkevésbé sem méltók. Ami pedig minket illet, mi hála az Égnek, a vízso nyokhoz képest jól éreztük magunkat. Eddigélé jól megy. Már Budapesten is vagyunk! Pont 12.

Kikötöttünk a Pannónia klubháza előtt és hosszabban nem szándékoztunk Budapesten időzni, nem is távoztunk a pazarul berendezett clubházból. Az időt kellemesen töltöttük. Mindenekelőtt megfürdöttünk, majd a pannonok a clubházban pazar ebéddel megvendégelték. Ebéd után pedig az evezős szövetség derek titkára, régi jó ismerősünk, szíves volt a további turát illetőleg szükséges utbaigazításokat megadni. Sőt látva azt, hogy csupasz slajdon (ülésen) eveztünk Budapestig, párnát és filcet is adott alánk. Emlékeztetül a nevezetes látogatásnak még le is fényképeztek és sok jókívánsággal elhalmozva, utnak eresztettek.

A sűrűen közlekedő hajók között elkományozni nagy dolog volt a kormányosnak, ám nekünk sem volt jobb a sorsunk, akik eveztünk, mert a hullámokban nem tudtunk vizet fogni. De azért csolnakunk csak haladt előre és gyors egymásutánban vonultunk el az Országház, a Lánchíd, Vigadó, dunai korzó, Gellérthegy s a többi mindmennyi régi jóismerős előtt.

Egyik-másik felidézett bennünket egy-egy kedves reminiscenciát, mignem végre az utolsó hidat — az összekötőt — is elhagyva, már csak egy óriási füstfelhőben összeolvadva láttuk a büszke székesfővárost. A székesfővároson túl a Duna partjai elapadnak. A folyam itt jut bele a Nagy Alföldbe, amely utszakasz 473 km.

Erdődig — kivéve az egy-két hidat és élénkebb hajóállomást — teljesen hiány van az utszakasz érdekesebb partrészeleteknek.

Közvetlenül Budapest alatt feltűnik a legnagyobb dunai szigetnek — a Csepelszigetnek — felső csúcsa. A szigetet — melyről azt mondják, hogy a magyar királynőnek nászajándékát és nyaralóhelyét képezte hajdan — tőlünk baloldalt hagytuk és utunkat a jobb felőli Nagyduván folytatjuk.

(Folyt. köv.)

Kiadó a II. Rákóczi Ferenc-ut 13. szám alatt egy szép, tágas

ÜZLETHELYSÉG

egészben, vagy annak csak egy része, továbbá egy kétszobás UDVARI LAKÁS összes mellékhelységeivel f. é. november hó 1-ére esetleg előbb.

Bővebbet SCHWARZ TESTVÉREK irodájában (Haltér 12.) és a háztulajdonosnál

3—4

Schwarz Lipót
II. Rákóczi Ferenc-ut 13.

LAKÁS. Kerestetik szép modern 4—5 szobás lakás, ... fűrdőszobával, lehetőleg különálló ház, udvarral. Cím a kiadóhivatalban. 1—3

Hirdetmény.

Alulírott dr. Várnay Ernő ujvidéki királyi közjegyző ezennel közhírré teszem, hogy a néhai Khun Jánosné szül. Lafleur Johanna volt ujvidéki lakos hagyatékához tartozó egyhold szőlőtelep és az ujvidéki 752. sz. betétben A. + 1. sor, 1344. helyrajzi szám alatt felvett II. Rákóczi Ferenc-ut 100. összeirási számú ház és beltelek az örökösök kívánságára zárt ajánlati tárgyaláson el fog adatni.

F E L T É T E L E K :

A zárt ajánlatok f. évi augusztus hó 18-ig nyújtandók be alulírott kir. közjegyző irodában (Ujvidék, Zrinyi Ilona-utca 1. sz.) Az ajánlatok felbontása ugyanitt f. évi augusztus hó 24-én fog nyilvánosan eszközöltetni, amikor is az örökösök a legmagasabb ajánlatot tetővel a szerződést azonnal megkötik. A szőlőtelepra vonatkozó ajánlathoz 400 korona, a ház és beltelekre vonatkozó ajánlathoz pedig 3000 korona készpénz csatolandó bánatpénzül. A szőlőtelep 1000 koronán alul, a ház és beltelek pedig 30000 koronán alul nem fog eladatni. Ugy a szőlőtelep, mint a ház és beltelek vevője azonnal birtokba léphet, azonban a szőlőtelepen a folyó évben természetesen konyhai vetemények fele része a telep eddigi megmunkálójának jár ki. A házat terhelő jelzálogos tartozásokat vevő vagy kifizetheti, vagy átvállalhatja, előző esetben a törlési költségeket az eladók viselik, a terhek átvállalása esetén vevő köteles a tárgyban a jelzálogos hitelezőkkel tárgyalni és megállapodni. A szerződések költségeit és illetékét vevők fizetik.

Ujvidék, 1913. évi július 29-én.

Dr. Várnay Ernő,
kir. közjegyző.

1—3

OLVASSUK AZ „UJVIDÉKI HÍRLAP“-OT.

ad 6119. sz. kapt. 1913.

A Birovlyev György mitrovicai (Horvátország) lakos címére Jovánovic Viszenti sabaci (Szerbia) lakos által Ujvidékre behozott baromfi zár alá vétele és értékesítése tárgyában.

VÉGHATÁROZAT.

A Jovánovic Viszenti által Sabacról hozott s a belgrádi pályaudvaron árártok 55 drb. lud, 94 drb. kacsa és 414 drb. csirke forgalomba hozatalát betilom s kötelezem a nevezett tulajdonost, hogy az összes baromfit vágassa le, leforrázás után tisztítsa meg, a tollakat, bélrészeket és egyéb hulladékot égesse el.

Viszont megengedem, hogy a nyert tiszta hus a városi hatósági husszékben árusíttassék. Kihágási eljárás megindítását mellőzöm.

I N D O K O K :

A nemzetiégi egyezsége alapuló 110000. 1913. B. M. R. 64. §-a akként intézkedik, hogy kolerával fertőzött helyről baromfi ki nem vihető. Miután pedig Sabac és Belgrad szerbiai városok hivatalosan kolerafertőzöttnek vannak nyilvánítva, az onnét hozott élő baromfi forgalomba hozatalát meg nem engedhetem.

Az elkobzás és a kihágási eljárást indokoltnak nem találom, mert Jovánovic teljesen jóhiszeműleg járt el.

A közegészségre káros hatással a tiszta hus eladása nem lehet, mert az elrendelt leforrázással a fertőtlenítés kellően foganatosítva lesz.

Jelen véghatározatot írásban kiadom azzal, hogy meg nem elégedő fél ellene 15 nap alatt hivatalomnál benyújtandó felebezéssel élhet.

Ujvidék sz. kir. város rendőrfőkapitányi hivatala, 1913. évi augusztus hó 1-én.

Payerle Nándor,
főkapitány.

Értesítés!

Dr. Rózsa Miksa ügyvédi irodáját
II. Rákóczi Ferenc-ut 28. szám alá
helyezte át. 3-6

Pályázati hirdetmény

Az ujvidéki ker. munkásbiztosító pénztár igazgatósága 1913. évi július hó 27-én tartott ülésében 1913. évi augusztus hó 15-én d. e. 12 órakor lejárató határidővel ezenek két kezelőorvosi állásra, Ujvidék székhellyel, pályázatot hirdet.

Ezen állások mindegyike az orvosi illetmény-szabályzat III. osztályának IV. fokozata szerint évi 3600 K kezdőfizetés, 360 K fuvardíj és az illetmény-szabályzatnak megfelelően négy-évenként 400 K-at kitevő korpótlék jár.

A pályázó orvosok oklevelük és netáni egyéb bizonyítványaik bemutatása mellett a magyar nyelvnek szóban és írásban való tudását és magyar állampolgárságukat igazolni, a megválasztott orvosok pedig a pénztári orvosi szolgálat fejelemi- és illetmény-szabályzatát magukra nézve kötelezőnek elfogadni tartoznak.

A megválasztott orvosok állásaikat 1913. évi szeptember 1-én elfoglalni tartoznak.

Ujvidék, 1913. évi július hó 30-án

Pospischill Ferenc s. k. Herbich József s. k.
igazgató. elnök.

A törvényesen szabadalmazott

GURKIN

a legjobb konzerváló szer az összes zöld tápszerek (ugorka, paprika, zöldbab, stb.) s gyümölcs felék részére. Gyártja és szállítja:

Gurkin-Művek Ujvidék.

Olecsőbb és jobb, mint a salicyl.

Kapható minden fűszerkereskedésben.

Orvosilag teljesen ártalmatlan!

Penészedés vagy megromlás teljesen kizárva!

2-3

778. sz. 1913. végrh.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az ujvidéki kir. járásbíróságnak 7269/1913. számú végzése következtében dr. Grigorijevics Milivoj ujvidéki ügyvéd által képviselt Néptakarék-pénztár R.-T. Ósóvén javára 100 K s jár. erejéig 1913. évi május hó 13-án foganatosított kielégítési végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 640 K-ra becsült következő ingóságok u. m. 2 ló, 2 kocs, egy üsző és 10 maia nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek az ujvidéki kir. járásbíróság 1913. évi V. 1015. sz. végzése folytán 701 K tőkekövetelés, ennek 1913. évi április 4. napjától járó 5% kamatai, 1/2% váltódíj és eddig összesen 131 korona 48 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig K ö l p é n y b e n. az alperes szállásán leendő megtartására 1913. évi augusztus hó 8-ik napjának délutáni 3^{1/2} órájára határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtovább ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Ujvidéken, 1913. évi július hó 21.

Basch Sándor, kir. bir. végrehajtó.

Eladó telek.

A Magyar-utca 94. szám alatti 1233 négyz. öl kiterjedésű üres HÁZHELY egészben, vagy parcellánként szabad kézből ELADÓ.

BŐVEBBET: az örmény plébánián,
Kossuth Lajos-utca 45. sz. 3-3

Fogorvosi és fogtechnikai

m ű t e r e m.

Fog aranyban

Dr. Deák Imre és Gyártás M.

UJVIDÉK,

Ferenc József-tér 1.

Fog kautschkuban

I. emelet, 1. lépcső (Krón-félenagyáruház)

Fog tömések.

Rendelés:

d. e. 8-tól d. u. 6-ig.

TELEFONSZÁM 112.

1-

Vidékiek soron kívül!

Káty község előjáróságától.

1731/913. sz.

Kutfurási hirdetmény.

Káty község előjárósága a község belterületén (piactéren) egy ártezi kutfurási munkálatot óhajt biztosítani, amelyre ezennel pályázatot hirdet.

Felhivatnak a munkálatot elnyerni óhajtók, hogy ajánlataikat a község előjáróságánál 1913. évi augusztus hó 15-éig nyújtsák be.

Az ajánlatokban megjelölendő mindazon eshetőség, ha a kut furása eredménnyel járna, vagy eredménytelen lenne, vagy ha a víz nem szökik fel öneréjéből, továbbá a víz minősége és mennyisége is kiterjesztendő az ajánlat.

Káty, 1913. július 25.

Városv Mihály
jegyző.

Scherer Vilmos
bíró.

Csinos HAJTÓKOCSI

tetővel és leszedhető ülésel, valamint teljes lófelszereléssel eladó. — Bővebbet: Zrinyi Ilona-utca 9. sz. alatt. 51-

Az „ABBÁZIA” átvétele!

A t. közönségnek b. tudomására adom, hogy a II. Rákóczi Ferenc-uton levő, eddig Scheinberger Károly: „Abbázia” kávé-tulajdonát képező „Abbázia” házat átvettem és saját kezelésemben tovább vezetem. Ujvidék érdemes közönsége ismeri eddigi tisztességes tevékenységemet és ezért remélem, hogy tovább is kitüntet b. bizalmával. A kávéház mellett sörcsarnokot a kapu alatt étermet rendezek be, hol a nap bármely szakában kitűnő ételek- és italokkal szolgálhatok. Pontos és tisztességes kiszolgálásról gondoskodom. Szerémi bor!

Az „Abbázia” helyiségeit teljesen ujonnan berendeztem és átalakítottam, míg az előcsarnokot kellemes nyári tartózkodási helyévé változtattam át. Számos látogatóst kér teljes tisztelettel

KOPOLOVITS JÓZSEF.

1-2

5214/tkvi. 1913. sz.

PÓTHIRDETMEŊY

Az ujvidéki kir. tőtvényszék, mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, miszerint a Morgenstern Simon rumai lakos végrehajtónak Igits Zsarkó (nős Dusanity Pávával) urszentiváni lakos végrehajtást szenvedett ellenl 600 K s jár. iránti végrehajtási ügyében a 4774/1913. sz. a kibocsátott árverési hirdetményben as urszentiváni 198 sz. betétben A. I. 1-3 551., 552. és 553. hrsz. ingatlanra 1261 K kikiáltási árban 1913. évi augusztus hó 16. napjának délutáni 2 órájára kitűzött árverés az 1881. évi LX. t.-c. 167. §-a alapján Urszentiván politikai község végrehajtó érdekében is 82 K tőkekövetelés és jár. kielégítése végett meg fog tartatni.

Kelt Ujvidék, 1913. június hó 19-én.

Polgár Mihály s. k., kir. tvszéki bíró. A kiadmány hitelül Xulcsár, kir. tlkvezető.

20767. szám/kg. 1913.

Versenyárgyalási hirdetmény.

Ujvidék szab. kir. város tanácsa a limánon lévő gazdasági telepen létesítendő istálló és felügyelői lak

összes munkálatai

biztosítása céljából zárt írásbeli versenyárgyalást hirdet.

1) A versenyárgyalásban részt vehet minden magyar honos iparos, kinek a verseny tárgyat képező munkálatnak végzésére törvényes képesítése van.

2) Azok a pályázók, akik a városi tanácsal üzleti összeköttetésben még nem állottak, tartoznak megbízhatóságukat a vállalatnak telepe vagy lakása szerint illetékes keresk. és iparkamara bizonyításával igazolni.

3) A munkák elnyerői az 1907. évi III. t.-c. 13. és 14. §-ában foglaltakat megtartani kötelesek.

4) A versenyben résztvenni kívánókat felhívjuk, hogy szabályszerűen kiállított „Ujvidék szab. kir. város tanácsának. Ajánlat az ujvidéki városi gazdasági telepen létesítendő istálló, felügyelői lak, mentő és tüzoltó helyiség építésére” feliratu, sértetlen borítékba helyezett, pecséttel lezárt és 1 koronás bélyeggel ellátott ajánlataikat legkésőbb 1913. évi agusztus hó 9. napján d. e. 10 óráig a város polgármesterénél (Városház I. em. 24. sz.) naponkint a hivatalos órák alatt adják be.

5) Ajánlat csakis eredeti ajánlati úrlapon tehető.

6) Ajánlattevők tartoznak legkésőbb 1913. évi augusztus hó 8. napjának déli 12 óráig bánatpénz gyanánt az ajánlati végösszeg 5%-át készpénz vagy óvadékképes értékpapirokban, a városi pénztárnál elismervény ellenében letétbe helyezni. A letett bánatpénzről szóló letéti elismervény az ajánlathoz csatolandó.

7) A felsorolt kellekekkel nem bíró, vagy későn érkező ajánlatok tárgyalás alá nem vétetnek.

8) Ajánlat csak az összmunkára tehető.

9) Megjegyzetetik, hogy valaközönak feltétlen kötelezettséget kel vállalni arra, hogy a munkát a megbízástól számított 8-napon belül megkezdik és azt két hónap alatt befejezik.

10) Ajánlatok a városi tanács 1913. évi augusztus hó 9. napján d. e. 10 órakori nyilvános ülésén fognak felbontatni.

11) Az ajánlattevők ajánlatukkal az ajánlatuk feletti döntésig, az az ajánlattevő pedig, kinek ajánlata elfogadtatott, ajánlata alapján végleges kötelezettségben marad,

12) A város fenntartja azt a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok fölött szabadon választhasson vagy hogy esetleg egyiket se fogadja el.

13) A versenyárgyalási hirdetmény, az „Általános feltételek”, a tervrajzok a városi mérnöki hivatalban a hivatalos órák alatt (8-11-ig) megtekinthetők. Ajánlati úrlapok díjmentesen beszerezhetők.

Ujvidék szab. kir. város tanácsa, 1913. évi július hó 12-én.

dr. Demetrovits Vladimir,
kir. tanácsos, polgármester.

3-3

Kossuth Lajos-utca 56. és a Flatt-utca
4. szám alatti átjáró házban egy
nagy modern úri lakás és 3
kisebb lakás azonnal

3-6 **KIADO!**

:: Bővebbet: ::

Dr. RÓZSA MIKSA

ügyvédnél, — Ujvidéken,

II. Rákóczi Ferenc-ut 28. sz. a. házban.

GROSZ
és
KRAUSZ
butor és szőnyeg
nagyáruháza
UJVIDÉK.

Telefon 24.
43-52

Ingyen ráfizetés nélkül becserél öreg
használt gramofonlemezeket ujakra
Wagner „Hangszerkirály“ Budapest,
József-körút 15. — Árjegyzék ingyen.
Cimre ügyeljen.

25-100

Magy. Kir. Folyam- és Tengerhajózási R.-T.
Ujvidék—Vukovár

Péntek ki- vételével naponta	Állomások	Péntek ki- vételével naponta
reggel		délben
8:45	é. Ujvidék	i. 12:10
8:10	i. Beocsin	" 1:00
8:00	" Ófuttak	" 1:10
7:45	" Cserevics	" 1:25
7:30	" Bánostor	" 1:40
7:20	" Susek-Koruska	" 1:55
6:35	" Palánka	" 3:05
6:25	" Ilok	" 3:20
5:55	" Sarengrád	" 3:55
5:30	" Dunabökény	" 4:30
5:05	" Opatovác	" 5:10
4:50	" Bácsújlak	" 5:35
4:10	" Vukovár város	" 6:35
4:00	i. Vukovár vasut	e. 6:50

Ipar és kereskedelmi takarékpénztár
:: részvénytársaság Ujvidék. ::

ALAPTŐKE 700.000 K. TARTALÉKTŐKE 130.000 K.

Leszámitol váltókat, törlesztéses és
kamatozó jelzálogkölesönöket nyújt ház
és földbirtokra a legelőnyösebb feltételek
mellett.

Sorsjegyek vétele és eladása részlet-
fizetésre is.

Betéteket 5 $\frac{1}{2}$ %-os netto kamatozás
mellett fogadunk el s felmondás nélkül
folyósítunk minden betét összeget. 45-52

ERZSÉBET

:: szálloda. ::

Megérkezett hangversenykörutjáról

VAJDA DEZSŐ és FIAI

zenekara, aki ma és mindennap
hangversenyez az étteremben.

51-52

Momirovits P.

Ujvidék, Kossuth Lajos u. 27.

„Stefanovits L. Fia“ házában

ajánlja nagyválasztékú női-, férfi
és gyermekruhák nyári ujdön-
ságait, továbbá remek pongyola
és Blouse különlegességeit s
minden e szakmához tartozó cik-
keit. — Különösen felhívom a
n. é. vevőközönség figyelmét
rendkívül előnyös áramra, vala-
mint pontos és előzékeny kiszol-
gálásra s a kiváló finom minő-
ségekre, melyekkel a legkénye-
sebb igényeket is minden tekint-
etben kielégíthetem, miért is
kérem szíves pártfogását.

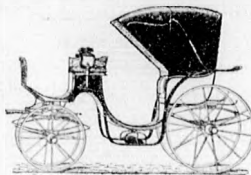
34-52

GROSSINGER-féle

Lili créme a legszebb bőrszépítő
és bőrfinomító készítmény. 44-52

Dr. LEHMANN-féle szappan nagyon kedvelt pipere-cikk.

Telefon 134.

Árjegyzék ingyen és
bérmentve.

Első délmagyarországi kocsigyár
REICH MÁTYÁS és LEBHERZ KÁROLY
UJVIDÉK (Limán).

Luxushintók, üzleti- és gazdasági-
kocsik, mentő- és halottaskocsik,
omnibuszok és luxusszánkók, a
legegyszerűbbtől a legfinomabb
kivitelig, állandó nagy raktára.

8-52

48-52

A legdusabb választék mindennemű
női és férfi divat s kézműárucikkekben,
valamint idényujdonságokban

Jovicsin Áruházában

található!

* **Férfi-, női- és gyermek-**
... divatáruház ...

Kossuth Lajos-utca 29. sz. a.

Legnagyobb választék mindenféle
legújabb divat szerint
készült férfi, női és gyermek-
ruhákban és konfeksiókban.

34-52

Parfumerie „HEZ“ illatszertár.

Háztartási, kozmetikai és kötszerészeti cik-
kek nagy raktára. Nagyban és kicsinyben.
Budapest, VIII., Losonci-u. 13.

Reklámunk óriási eredménye újabb reklám-
akeióra ösztönöz, melynek nyomán tisztelt
közönségünknek még nagyobb és szembeszö-
köbb előnyöket biztosítunk.

Ujabb előnyajánlatunk:

- 1 csoport 2 korona 50 fillér (19 drb.).
 - 1 drb. üvegtégely francia ar- és kézfinomító.
 - 1 „ francia szappan (bármely illatban).
 - 1 üveg francia parfüm
 - 1 „ brillantin
 - 1 könyv (60 lap) angol pond-rpapír.
 - 1 csomag dr. Heider-féle fogpor.
 - 1 drb. francia fogkefe (esontnyállal)
 - 1 csomag amerikai Shampoo hajmosópor.
 - 1 üveg valódi Johann Mária Farina kölnivíz.
 - 1 drb. szekrény- és ruhaillat. (franc. Sacht-lap,
- összesen 19 drb. 2 korona 50 fillérért.

Szállítások naponta, eszközöltetnek.
Szátküldés: biztos postakézbesítés érdekében v.
utánvét mellett, minek költsége 84 fill., vagy a
pénz előleges beküldése ellenében, amely eset-
ben a 2 K 50 f vételárhoz 72 f esatolando, Cso-
magolási költséget nem számítunk. — Tizenhat
oldalás illatszertár és háztartási őrtesítőnket kívá-
natra ingyen és bérmentve küldjük.

23-70

A legdusabb és legszebb ékszerüzlet

— a róm. kath. hitközség ujonnan épült palotájában van. —

Tulajdonos: **Regényi Kálmán.**

40-52

Az „Ujvidéki Népbank Részvénytársaság“ rendes betétek valamint heti
és perselybetétek után netto 5 $\frac{1}{2}$ %₁₀ kamatot fizet.

42-